

Trả nợ cuộc đời

Các bạn thân mến,

Mỗi sáng thức dậy, bài kệ bốn câu dán trên cửa tủ áo quần đập ngay vào mắt:

Thức dậy miệng mỉm cười

Hai bốn giờ tinh khôi

Xin nguyện sống trọn vẹn

Mắt thương nhìn cuộc đời

Ý thức và mỉm cười với bài kệ...và đôi khi tôi xác định luôn: “mình có thêm một ngày mới để tiếp tục có cơ hội trả nợ cuộc đời!”

Mà thiệt đó, tôi nợ cuộc đời nhiều lắm: Cơm Cha, Áo Mẹ, Chữ Thầy... và còn biết bao nữa: nợ tình, nợ nghĩa từ tất cả chung quanh luôn cả cây cỏ đất đá (nợ tình thương và nợ luân tình ghét!)

Mà tôi là người rất sợ mắc nợ. Nợ vật chất thì mình dễ thấy và dễ trả, thí dụ như nợ mua nhà thì sau mấy mươi năm chăm chỉ đi làm trả nợ cũng xong, nhưng nợ ân nghĩa thì đôi khi rất khó mà trả cho xong, khổ một nỗi là, đã sinh ra ở cõi đời này thì bất cứ ai ai cũng đều bị mắc nợ cả rồi!

Phật cũng đã từng dạy chúng ta rằng: “*Món nợ lớn nhất của đời người là tình cảm*” Nợ Tình là thứ mà ta không thể cân đo đong đếm thì sao có thể trả cho hết. Cho nên tốt hơn hết là đừng nên nghĩ rằng ai đó đang nợ mình, vì nói cho cùng thì mỗi người trong chúng ta qua lại đều có những món nợ to nhỏ khác nhau. Chung chung, tôi xin kể ra đây những món nợ ân tình mà chắc chắn ai trong chúng ta không nhiều thì ít luôn canh cánh cru mang:

- Ta nợ Cha những giọt mồ hôi nhọc nhằn lo toan vất vả để gia đình có được những bữa cơm thanh đạm nhưng đầy đủ cho cả nhà.....
- Ta nợ Mẹ những tảo tần khuya sớm, cơm áo đủ đầy cho ta có cơ hội đến trường.....Nợ những giọt nước mắt khi vô tình ta làm cho Ba Mẹ buồn.
- Ta nợ anh, nợ chị, nợ em luôn bên vực, nâng đỡ, chỉ dạy, chia ngọt xẻ bùi. Nợ tình thương trong gia đình huyết thống từ hai bên Nội Ngoại, Cô Bác, Cậu Dì....
- Ta nợ một cái siết chặt, một cái ôm, một nụ hôn êm ái, một cái tựa vai từ người chồng hay vợ khi ta cảm thấy mệt mỏi vì chuyện cơm áo ngoài đời. Ta mang món nợ với riêng người Bạn Đời của ta, người mang lại cho ta bao hạnh phúc, để chúng ta hiểu rằng : Chữ Duyên đã làm cho hai ta trả nợ cho nhau! Những món nợ là lý do cho ta sống có nhau, không nợ sao

cứ phải vì nhau suốt đời. Và cả những nỗi đau rất thực Để anh và em hiểu rằng : hạnh phúc chỉ trong mơ để chúng ta có thể nhả nhạc thành thơ....

- Đôi khi ta cảm thấy xấu hổ với lòng vì đã nợ các con vì đã không có thời gian dành cho chúng bởi những đòi hỏi mưu sinh của gia đình.
- Ta nợ bạn bè thân quen những lời hứa vội, sẽ cùng với họ đi bơi, đi dạo để nghe bạn tâm sự những chuyện buồn vui.
- Khi ta có chuyện không vui, có những người bên cạnh mang đến cho ta những lời an ủi, tạo niềm tin....ta nợ họ những lời cảm ơn chân thành.
- Ta nợ quê hương đồng rộng, núi cao sông dài, Nợ nắng, nợ mưa, nợ bốn mùa thay đổi....Ta nợ xóm giềng, nợ những người thương, người bạn....đã có một thời làm than chia sẻ...Ta nợ luôn cả những kẻ thù không nguyên cớ, dạy cho ta biết những thủ đoạn đê hèn....Và anh mang món nợ với riêng emNgười mang lại cho anh bao hạnh phúcVà cả những nỗi đau rất thực Để anh hiểu rằng : hạnh phúc chỉ trong mơNhững nỗi đau cho ta viết nên thơNhững món nợ cho lý do ta sốngBạn tôi ơi hãy vui cười sáng khoáiDẫu nợ đời song hành mãi cùng ta.
- Ta còn nợ..... Ta còn nợ Đời nhiều lắm..

Liệu ta có thật sự trả hết những nợ nần của trần thế này không?

Có những món nợ không thể diễn tả được bằng lời, bằng câu, nên cứ mãi “đầy voi” thôi thúc người mang nợ.

Làm sao trả hết đây? Bởi khi “*dốc hết tình này ta trả nợ đời, dốc hết tình này ta trả nợ người*” và khi đó “*trả xong chỉ còn hư không*” (TCS). Cho nên ta vẫn cứ yên tâm sống, cứ biết rõ rằng, mọi người chúng ta đều nợ lẫn nhau những nghĩa tình....Và khi biết được như vậy, ta sẽ cố gắng để sống tốt hơn, chân thật, bao dung, giúp đỡ nhiều hơn cho xứng đáng, không hổ thẹn với những ân tình đó, mặc dù ta vẫn là một con người với nhiều lầm lỗi. Chánh pháp cho ta hiểu biết, mọi thứ ta làm đều có Nhân–Quả. Mọi sự kiện trong đời đều có tiến trình của nó, ta sẽ không bao giờ tránh khỏi những giá phải trả cho những gì ta làm, không sớm thì muộn, không nhiều thì ít.

Xin dành cho mình những giây phút được ngồi thật yên để nhìn ra những món nợ trong đời, nhìn một lần lại mình, biết “trả nợ dần” cho lòng mình thanh thoi đôi chút.

Những món nợ là nguyên nhân giúp ta sống... Bạn tôi ơi hãy vui cười sáng khoái, sống trọn vẹn từng ngày Dẫu nợ đời luôn song hành mãi cùng ta.

Hiên trúc, Thu 2018
Bông Lục Bông

www.vietnamvanhien.org